

MLADOST

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca. Celoletna naročnina znaša 2 K, posamezne številke po 10 vin.
□ □ □ □ □
Uredništvo: Fr. Terseglav, Ljubljana (Katol. tiskarna).
□ □ □ □ □
Upravništvo: Lud. Tomažič, Ljubljana (Katol. tiskarna).

Št. 22.

V Ljubljani, dne 18. decembra 1909.

Letnik II.

Naši cilji in vzori.

Preden zapustimo staro leto...

Kaj je Orel napravil v teku tega leta, to pove poročilo občnega zbora zadosti jasno. 100 odsekov združuje danes in se sme šteti med najmočnejše telovadne organizacije na slovanskem jugu ter je svoje nasprotnike že davnej prehitel. Toda ponašali se ne bomo; preden stopimo v leto devetnajststodeseto, hočemo govoriti sami s seboj, drug z drugim, da se zavedamo, kaj pomenimo in kaj hočemo doseči. En pogled še po naših vrstah, en pogled na daljni cilj, in potem hitimo zopet dalje!

Primerjali bi nas in vse, ki se trudijo za napredek ljudstva, delavcem v predoru. Tako blizu cilja so, da jih od svetlobe loči le še tenka skalnata skorja; uho naslanjajo na steno in slišijo šumenje na oni strani in skoro čutijo, kako se od one strani solnce upira v skalo in kako njegova toplota prodira skozi mokro plast zemlje in ruše — pa vendar se bojijo, ali se morebiti ne varajo ali pa se zgodi nesreča in podere vse delo blizu konca.

Tako je z nami. Čim močnejši postajamo in čim bolj dosegamo, česar si naši začetniki niso morda niti sanjali, tembolj nas obhaja misel, da treba prav zdaj krepko prijeti za kladiva, da treba prav zdaj najbolj napeti mišice, da treba prav zdaj zamašiti vse razpoke, zavarovati in podpreti, kar se je dozdej izvrtalo in izklesalo in tako kopati dalje in se potiti, da se vednobolj kruši, sesipa in odpada mrzla skorja, ki je še med nami in med našim ciljem: dušno svobodo. Čutimo, kako smo mu vedno bližje in bližje, kako čezdalej bolj taja njegova gorkota srca, kako je svetleje in svetleje v vseh vrstah: a pridne delavce je skrb, da ne pridejo nove težave in stoje pripravljeni ter napenjajo vse svoje sile, odpirajo oči široko in napno telo ter duha v pričakovanju, da premagajo zadnjo oviro.

In ovir je na vse strani veliko.

Najhujša ovira je pomanjkanje dobre volje, ki se je med mnoge plasti našega naroda kakor kuga zaplodila in se iz mnogih src ne da postrgati kakor ne plesnoba iz starega kruha. Nekateri si pač ne želijo iz nizkobe, v katero so po-

gnali korenine svoje duše, in solnce ne vidijo, marveč si svetijo sami sebi z brlečo lučjo svojih majhnih potreb in nizkih nagonov. Pika-polonica vidi drobn prašek na roži, ki mika njen želodček, ne vidi pa širokih poljan pred seboj z njenimi nebrojnimi cvetovi in tic pod nebom in ne sliši šumenja velikih vodá, ki tečejo v morje. Take pike-polonice čepijo na Slovenskem po vseh krajih in zadovoljno brenčijo v družbi z enakomislečo tovaršijo.

Glejte, mladeniči, pravto je smrtni greh liberalstva in grenka zapuščina, ki jo je pustil narodu, da je ustvarjal, gojil in redil take majhne duše. Ni napravil toliko brezvercev, kakor je napravil majhnoverce! Ljudi brez visokih ciljev, brez širokih želja, vajene hoditi po mehki stezi počasi, take ljudi nam je liberalizem naredil. Oh — ni ene same zdrave točke na njihovem duhu, nobena lepa stran se nikjer ne sveti in ni nobenega krepkega vzrastka na njihovi volji, da bi zanj prijel in jih povzdignil, ni prostorčka, da bi napravil ognja in ogrel njihovo notranjost!

Pride k tebi mož, dobrodušnost se mu iz oči bere, zadovoljnost kroži na njegovih ustnih, veliko govori in hoče, da je vse po starem. Liberallec je! „Pa jaz hodim v cerkev, ne grem spat, da ne bi se prekrizal, mojega brata sin študira za gospoda“ — mi pravi in se krega. Bratec — majhna je tvoja vera, ker se preveč z njo ponašaš, praviš, da jo imaš, njo samo pa skrbno skrivaš! Kaj pomaga drugim tvoja vera! Ali misliš, da je kakor dragocen kamen, ki se dene v škatljo, pa se ga v gotovih prilikah pokaze, češ, to imamo v hiši? Ali ne veš, da je vera živo seme, da je življenje in stremljenje, plamen in luč, vedno snovanje in napredovanje?

Nalašč je liberalizem take ljudi zbiral in čisto prav mu je bilo, da so kakor sprednji del ose z drugim ostali njegovi podeželski pristaši s tenko nitjo privezani na cerkev, in ne bi se bilo skladdalo z nameni liberalstva v Ljubljani, če bi bili njegovi politični somišljeniki izven središča opustili v nedeljah deseto mašo. Nekaj takih je sicer tudi, toda pobožni del liberalcev pravi, da ti morajo biti, ker so vseeno pošteni, tudi če ne hodijo v cerkev...

Dokler bomo te vrste ljudi imeli na Slovenskem in dokler se bodo še rodili taki, ki s polovico možgan mislijo tako, z drugo pa drugače, bo še debela plast glin in kamenja zapirala pot v zračnost in jasnost.

Odtod izvira tista nepoštenost, ki truje v tolikih ozirih naše javno življenje. Majhni ljudje ne umevajo, da more kdo drug drugače misliti kakor oni in drugače delati; zato podtikajo vsakemu, ki ni njihovih nazorov, same slabe namene. Zato pravijo človeku, če obsoja razbijanje: nisi naroden, če zahteva, da se da Slovanom pravica: si hinavec, če piše o spolnem vprašanju: pohujšuješ, če govori zoper plese: nisi za lepoto in izpreobračáš naravo. Odtod hinavstvo. Isti dobrušni človek, ki se je k meni vsedel, pa izvedel, da nisem njegovega mišljenja, in mi je zatrjal, da vsi ne moremo biti istih misli, da je treba nasprotnika spoštovati in da bo na Slovenskem le takrat vse dobro, ko si bomo drug drugemu v oči gledali pa stisnili roki kakor ene matere sinovi — tisti, ki mi je pred četrto ure rekel, da se klanja mojemu mnenju, ker je pošteno in iz blagega namena in ki mi je dejal: Ja, če bi vsi klerikalci bili taki kakoršen ste vi! — prav ta človek, ko mi obrne hrbet in gre nazaj k svojemu omizju, se skloni k sosеду in mu šepne v uho: Ta hudič klerikalni! ...

Dočim razbijamo pred seboj skalo in vrtamo proti luči, pa gomazé pod našimi nogami take živalice, nas ščipljejo in grizejo. Tudi zoper te živalce bo še dalje boj in marsikaterikrat bomo morali tratiti moči zoper ta drobiž pod nami.

Pomenljiva je tista zgodba o kralju, ki je povabil goste k sebi. Pa je zapazil enega, ki ni bil oblečen kakor svati in se je razsrdil ter dejal svojim hlapcem: Pahnite ga vun, kjer je mraz in tema, ker ni prišel v svatovskem oblačilu in brez svatovskega razpoloženja v srcu!

Tako mora biti tudi med nami. Brez svatovskega oblačila ne more in ne sme biti nihče v naših vrstah. To svatovstvo je gorečnost naše vere, poštenost življenja, neustrašnost naše volje in visokost naših želja in misli. Toda tega ne doseže, kdor se ne vadi in ne trudi in ne moči svojega življenja s solzami in ne pozna žrtev! Nikdar ne misli brat, da si postal vse, če si postal Orel, in ne čudi se, če po delu mnogokrat ne boš našel ne plačila ne priznanja. Orel si postal, da si navaden delavec v tisti pogumni četi, ki tolče in drobi steno, tisto trdo zaveso, ki zagrinja nebo pred in nad nami. Hudo je katerikrat, brat, spomniti se na vse, čemur si se odpovedal, slastem in mikom na oni strani, pa okušati vročino dneva in venomer vihteti kladvo, pa ne počivati, ker vsak počitek poveča nevarnost, da en sam trenotek ne uniči vsega dela.

Plačilo pa moraš biti: ti sam sebi! Če drugega pričakuješ, si, kar je bil gost z opraseno obleko pri kraljevski mizi.

In zato mora biti naša velika skrb, da vedno ostanemo, kar smo bili, da nas naša moč ne bo zaslepila. Zdravniki pravijo, da imajo atleti navadno slabotna srca: mišice rastejo in se debelé nazunaj, srce pa je premajhno in se ne more sorazmerno širiti in njegovo delo zastaja. Tako se zna zgoditi tudi organizacijam. V naši organizaciji pa mora srce vedno glasno in močno

biti, kri mora po vseh žilah teči in življenje se ne sme nikjer poleniti.

Veliko smo si Slovenci v zadnjem času ustvarili, če si bomo znali obdržati, je drugo vprašanje. Obdržali bomo gotovo, če bo mladina gojila dalje, kar je dajalo moč in vztrajnost očetom. Samopremagovanje, zatajevanje, poštenost, nesebičnost, tako se imenujejo orodja, s katerimi so dolbli rov proti solncu; tudi za nas ni drugega, kakaj mnogo gruščja je stran, mnogo skal je zdrobljenih, zadnja se že maje, a cilj in konec le še slutimo, in sovražne sile se zbirajo in iščejo točke, kjer bi prijele in nam pot zasule.

S to zavestjo prestopimo iz starega leta v novo. Potrebna je ta zavest, ker smo otroci svojega časa in ker tudi mladini še veliko, veliko manjka. Med slovensko mladino je še mnogo temin; kdo drugi naj jih prodere in razžene s svojimi peroti kakor Orel? Požrtvovalnost je stala ob njegovem porodu, le ta ga bo dvigala tudi dalje. Pred letom smo rekli: V vsako vas društvo, danes kličemo: vsako srce v slovenski mladini pravo srce orlovske! Naj se krepé in širijo naša srca z našimi odseki in vsak nov odsek naj požene vanja sveže krvi in nove sile!

Orli, zvesto čuvajmo duha orlovskega!

Franc Terseglav.

III. občni zbor Z. O.

dne 21. novembra 1909 v Ljubljani.

Mirno, brez krležke bahavosti je podala naša organizacija račun o delu od 15. novembra l. l. pa do 21. novembra t. l. ko smo pred nad 200 zastopniki naših telov. odsekov podajali ta račun smo si bili v svesti, da številke o odsekih, predavanjih, izletih in javnih telovadbah same kličejo vsem opomin, da res čaka v prihodnjem letu Orle dvakrat toliko dela kot ga je bilo preteklem letu, ako hočemo pridobljeno ohraniti in še pridobiti novih moči. V znamenju tega opomina vsem našim mladeničem poročamo.

Nagovor predsednika.

Kakor lansko leto tako je tudi letos naš predsednik v svojem nagovoru na zbrane zastopnike povdarjal, da družijo slovensko mladino v krog požrtvovalnih narodnih delavcev naša ljubezen do slovenskega ljudstva in pa globoka vdanost do svete Cerkve. V znamenju ljubezni, požrtvovalnosti in edinosti smo delali in bomo delali tudi v naprej. V tem znamenju temelji naša moč, iz te ljubezni izvirajo tudi uspehi našemu delu. Tako ostani tudi v naprej.

Pozdrav „Slovenske kršč. soc. zveze.“

Zastopnik osrednje naše organizacije veleč. g. L. Smolnikar je povdarjal v svojem lepem pozdravu zlasti veselje vseh prijateljev izobraževalnega dela med slovenskim narodom nad naraščajočo mladino. „Sloven. kršč. soc. zveze brez

mladeniške organizacije, ali narobe, si danes več ni mogoče misliti." Z željo, da bi ostala lepa harmonija med obema Zvezama, kliče mladeničem naprej na delo neustrašeno in pogumno kot doslej.

Poročilo tajnika.

Tajnik br. S. Pavlin je podal naslednje poročilo:

Z. T. O. Orlov obstoja dve leti. Ustanovila se je 10. novembra 1907, ko je obstajalo samo 11 telovadnih odsekov naših različnih izobraževalnih društev. Danes po dveh letih pa je združenih v Z. T. O. Orlov 94 telovadnih odsekov iz vseh krajev Kranjske, Goriške, Štajerske, Primorske in Koroške. Istina je, da ni danes na Slovenskem že nobenega društva, ki bi se zanj javnost toliko zanimala, kakor za našo mladeniško organizacijo Orlov. Poznajo Orlova naši slovanski bratje Čehi in Poljaki, dalje se je ime Orel zaneslo med plemenite Francoze, ki so dne 1. maja t. l. poslali po velečastitem gosp. prelatu Kalanu pozdrav zvezi Orlov. Imamo prijatelje, pa tudi strastne nasprotnike. Navdušuje pa nas to, da je ogromna večina slovenske krščanske mladine združena v naši zvezi.

Predststvo Z. O. je imelo 53 sej, ki so se vršile redno vsak teden. Odbor Z. O. je imel v letu 1909 prvo sejo dne 19. marca v Bohinski Bistrici. Predststvo je sklepalo v svojih sejah samo o upravi in delu po telovadnih odsekih.

8. decembra 1908 se je predststvo Z. O. vsled sklepa drugega občnega zbora in corpore poklonilo presvitemu knezoškofu, katerega je naš predsednik br. dr. Lovro Pogačnik prosil, naj sporoči svetemu Očetu, kako je organizirana slovenska mladina praznovala Njegov in Marijin jubilej. Sveti Oče je poslal za odgovor svoj apostolski blagoslov vsej naši organizaciji. Glasom sklepa pete predsedstvene seje z dne 7. januarja 1909 se je sklenilo, da se revidirajo vsi telovadni odseki v organizatoričnem in tehničnem oziru do 19. marca 1909. Prepisi revizij so bili odposlani na telovadne odseke. Od dne 8. do 13. februarja se je vršil mladeniški tečaj v Ljubljani. Zelo važen sklep je bil tudi, da se bratje telovadci pozovejo, naj se ne udeležijo predpustnih vesellic.

Dne 19. marca se je vršila odborova seja Z. O. v Bohinski Bistrici. Prišlo je 120 zastopnikov iz različnih krajev. Pri tej seji smo si nadelali ime „Orel“, ki pomenja, da hočemo biti silni in visokoleteti, da čuvamo našo domovino in nam ne uide nič kar bi utegnili našemu ljudstvu škodovati. Dalje se je pri tej seji dala odsekom večja avtonomija. Razdelila so se okrožja. Po Bohinju zamoremo v našem notranjem življenju zaznamovati velik napredek, ker so okrožja sama začela skrbeti za odseke prideljene v njihovo oskrbo. Omenim naj tudi, da je prezaslužen naš dr. Evgen Lampe poslal na shod na Krko dne 31. maja 1909 prekrasni pozdrav, ki ga je Z. T. O. sprejela za himno. Uglasbil je ta pozdrav vlč. g. Sattner. V seji dne 17. junija se je sklenilo izdati zlato knjigo in prirediti za

Kranjsko 6 mladeniških tečajev po dva ali tri dni in sicer vse na deželi, za Gorenjsko dva, za Dolenjsko dva in za Notranjsko dva.

Priredilo se je več mladeniških shodov, združenih s telovadbo. Na teh shodih so govorili večinoma po dva ali trije zastopniki Z. O. Poleg tega pa je predststvo zastopalo Z. O. na raznih okrožnih prireditvah in drugod. Dalje se je Z. O. udeležila 31. avgusta pozdravnega večera „Kat. narodnega dijaštva“. Na tem večeru je govoril v imenu Z. O. br. načelnik na komersu 1. septembra pa br. predsednik.

Dalje je bila Zveza zastopana po predsedniku na občnem zboru „Slomškove Zveze“ dne 2. septembra na Brezjah. 2. avgusta se je vršila seja vaditeljskega zbora radi Zvezne prireditve v Kamniku. Zvezna prireditve v Kamniku dne 8. avgusta je pokazala, da prodramo z našo telovadsko mladeniško organizacijo v mesta, to pa kaže koliko moč ima v sebi. Bila je to druga naša večja prireditve, nihče nam je ne more odrekati, da ni bila prekrasna. Po Zvezini prireditvi se z vso naglico ustanavljajo odseki, kar je pa dokaz, da bodo prihodnje prireditve še vedno večje in lepše. V dneh od 7. do 20. novembra se je vršil v Ljubljani mladeniški tečaj. Poleg govornikov naše organizacije so na mladeniškem tečaju predavali g. dr. Mantuani, g. profesor Jarc, g. dr. Aleš Ušeničnik, in g. dr. Zajec, za kar jim izrekamo najiskrenejšo zahvalo.

Predno končam, moram še omenjati nekaj žalostnih dogodkov. Neizprosna smrt nam je ugrabila podpredsednika idrijskega odseka br. Svetličiča, dalje smo izgubili predsednika poljskega okrožja in meseca septembra 1909 je umrl br. Jeršinovec, član vaditeljskega zbora na Vrhniki.

Blag jim spomin!

Tako gremo naprej po potih vztrajnega trudapolnega dela do svetlih idealov naših.

Statistika.

Ker bo „Društveni koledarček“ prinesel natančne podatke iz naše statistike, naj na tem mestu iz poročila br. Podlesnika navedemo samo sledeče:

Zveza šteje 94 odsekov (37),¹ izmed teh je na Kranjskem 69 (30), [Gorenjsko 29 (15), Notranjsko 22 (13), Dolenjsko 18 (2)], na Goriškem 15 (4), na Štajerskem 8 (3), Primorsko 1 (0), Koroško 1 (0). Ustanovili so se odseki sledeče l. 1906. — 2, l. 1907. — 8, l. 1908. — 27, l. 1909. — 57. Telovadcev je 1671 (816), netelovadcev 342, podpornih članov 677 (269) skupaj 2690 (1085), naraščaja 1290 (501). Povprečni obisk na uro znaša v telovadnicah 984 (269). Telovadnega orodja imajo odseki: drogovi 54 (23), bradelj 34 (17), konj 5 (4), koz 12 (5), krogovi 16 (8), plezal 6 (4), visečih drogovi 4 (3), skokovi 33 (16), palic 22 (13), ročk 20 (11), kijev 5 (2) odsekov. „Mladosti“ prihaja med člane 1237 (569). „Čebelica“ ima 8 odsekov lastnih, pri društvih pa 23 (11) odsekov. Javnih telovadb je bilo v

¹ Številke v oklepajih značijo število lanskega leta v istem času.

preteklem letu 48 (15), izletov 242 (90), predavanj 259 (94), med katerimi pa niso šteta ona predavanja, katera imajo nekateri odseki vsaki teden, oziroma vsakih 14 dni. Trobentačev je pri odsekih 96 (47), uniform 767 (258).

Okrožja.

Brat I. Podlesnik poroča: Okrožij je sedaj 9, ki so razdeljeni sledeče:

1. **Kamnik:** 265 članov. — Okrožni odbor: Maier Anton predsed., Gorenc Ign., podpred., Kladnik Mih., tajnik; Loboda Nik., blagajnik. — Okrožni vad. zbor: Stercin Iv., načelnik; Kladnik Mih., podnačelnik. — Odborove seje: 7. — Vad. zbor. seje: 7. — Javne telov.: 2. Mlad. tečaj: —.

Odseki: Kamnik s pododsekom v Šmarci, Komenda, Mengeš, Vodice, Radomlje, Mokinje.

2. **Št. Vid nad Ljubljano:** 150 članov. — Okrožni odbor: Zabret V., predsed., Lesar J., podpred., tajnik; Češenj A., tajn. namestn. Žagar J., blagajnik. — Okrožni vad. zbor: Zavodnik F., načelnik; Tratnik F., podnačelnik; Česenj A., tajn., Rozman V., Šuster F., Lavrič I., vaditelji. — Odborove seje: 7. — Vad. zbor. seje: 3. — Javne telov.: 1. — Mlad. tečaj: 1.

Odseki: Št. Vid nad Ljubljano, Šmartno pod Šmarnogoro, Preska, Ježica.

3. **Ljubljana:** Okrožni odbor: Podlesnik I., predsed.; Hočevan I., podpred.; Pavlin S., tajn.; Zajc Avg., blagajnik. — Okrožni vad. zbor: Jeločnik V., načelnik; Kržan P., podnačelnik. V okrožje spada samo ljubljanski odsek in so vse prireditve ljubljanskega odseka zajedno okrožne.

Osek: Ljubljana.

4. **Radoljca:** 90 članov. — Okrožni odbor: Murnik J., predsed., Klajndinst R., tajn., Mikelj M., blagajnik. — Okrožni vad. zbor: Bogataj J., načelnik. — Odborove seje: 5. — Vad. zbor. seje: 5. — Javne telov.: 1. — Mlad. tečaj: —.

Odseki: Radoljca, Kamnagorica, Tržič, Brezje, Breznica.

5. **Idrija:** 120 članov. — Okrožni odbor: Jazbar J., predsed., Tratnik F. podpred., Puc L., tajn., Cankar M., tajn. nam., Svetličič I., blagajnik, Zevnik M., odbornik. — Okrožni vad. zbor: Kogej L., načelnik; Cankar M., podnačelnik; Flander A., tajnik. — Odborove seje: 7. — Vad. zbor. seje: 6. — Javne telov.: 1. — Mlad. tečaj: 1.

Odseki: Cerklje, Črni vrh, Idrija, Spod. Idrija, Žiri.

6. **Cerknica:** 86 članov. — Okrožni odbor: Podbevšek J., predsed., Pavlin J., tajn., Lavrič J. blagajnik; Rajčević I., Bombač J., odbornik; Lavrič I., častni predsed. — Okrožni vad. zbor: Udovič J., načelnik; Hiti M., podnačelnik. — Odborove seje: 3. — Vad. zbor. seje: 3. — Javne telov.: —. Mlad. tečaj: —.

Odseki: Cerknica, Staritrg, Grahovo, Rakek, Loški potok.

7. **Vipava:** 90 članov. — Okrožni odbor: Larrič A., predsed., Kromar J., podpred., Rihar F., tajn., Silvester J., blagajnik. — Okrožni vad. zbor: Kobal J., načelnik; Breclj, Bratovž podnačelnik. — Odborove seje: 3. — Vad. zbor. seje: 3. — Javne telov.: 1. Mlad. tečaj: 1.

Odseki: Vipava, St. Vid, Šturije, Batuje-selo, Ustje pri Šturiji.

8. **Vrhnika-Logatec:** 130 čl. Sedej J., predsed., Turšič L., Magajna A., podpred., Telban J., tajn., Urbos A., tajn. nam., Miklavčič J., blag., Plečnik J., blagajn. nam. — Okrožni vad. zbor: Jerčičnovič I., načelnik; Pečkaj I., Modrijan F., Brstuda I., podnačelniki. — Odborove seje: 2. Vad. zbor. seje: 2. — Javne telov.: — Mlad. tečaj: —.

Odseki: Vrhnika, Borovnica, Horjul, Logatec dol., Logatec gor., Hoteršica.

9. **Polje:** 119 članov. — Lajevan A., predsed., Kastelic M. podpred., Kručič J., blagajnik Peterca F., Klemenčič J., odbornik. — Okrožni vad. zbor: Svetek Š., načelnik; Gašperšič F., podnačelnik; Igličar I., Porenta F., Svetek J., vaditelji. — Odborove seje: 1. — Vad. zbor. seje: 1. Javne telov. — Mlad. tečaj: —.

Odseki: D. M. Polje, Sostro, Dol.

10. **Miren:** ni poslalo poročilo.

Skupno: Število okrožij: 9. — Članov v okrožjih: 1050. — Sej odbora: 35. — Sej vad. zbora: 30. — Javnih telovadb: 6. — Mladeniških tečajev: 3. — V okrožje združenih odsekov: 40 in 1 pododsek.

Načrt za nova okrožja.

Br. Podlesnik poda sledeči načrt za ustanovitev novih okrožij:

I. **Kranjsko:** A. Gorenjsko: 10 Jesenice, Javornik; 11 Bohinjska Bistrica, Bohinjska Srednjav; 12. Kranj, Šmartno pri Kranju, Št. Jur pri Kranju, Podbrezje, 13 Škofjaloka, Selce, Železniki, 14 Vič, Dobrava. — B. Notranjsko: 15 Trnovo, Košana. — C. Dolenjsko: 16 Krka, Zagradec; 17 Dobropolje, Ribnica; 18 Metlika, Černomelj; 19 Šmartno pri Litiji, Radeče, Zagorje, Trbovlje.

II. **Štajersko:** Naj si napravijo odseki sami načrt.

III. **Goriško:** Naj si napravijo odseki sami načrt.

IV. **Primorsko:** Naj si napravijo odseki sami načrt.

Poročilo načelnika.

Načelnik br. V. Jeločnik je podal sledeče poročilo:

Bratski zbor!

V sledečem vam podam na kratko sliko delovanja „Zveze telovadnih odsekov“ v preteklem poslovnem letu v tehničnem oziru:

Javnih prireditev je bilo vseh 48.

Od teh je bilo javnih telovadb 48, katerih na prvem mestu mi je omeniti Zvezino telovadbo v Kamniku dne 8. avgusta, katere so se udeležili vsi odskeki s prav malimi izjemami. Pri telovadbi je nastopilo blizu 400 telovadcev. Javne

Tisočera hvala darovateljem! Prijatelji Orlov posnemajte zgoraj navedene darovatelje in prispevajte za spomenik vzor — mladeniča, da bo čim lepši. Vsak vinar nam je dobro došel. Nazdar!

Selca.

Gotovo ste že mislili g. urednik zapisati naš odsek Orla v knjigo mrtvih. Toda stojte; ni tako ne, ampak ravno nasprotno kakor mislite. Pri nas je nastalo življenje in gibanja toliko, da danes ni mogoče vsega opisati, ker bi zavzelo preveč prostora, zato se pa bomo odzdale naprej večkrat oglasili pri vas, če boste z tem zadovoljni.

Pri nas so dani zdaj pogoji, da se more Orel krepko razvijati. Saj se dviga sredi selške vasi veličastni in krasni Dom kakor skalnati Ratitovec iz selške doline, kjer ima Orel svoje gnezdo. Toda to gnezdo postaja že skoro premajhno, ker se je Orel precej razvil in so mu zrastle mogočne peruti, pod katere se stekajo mladiči. Kako prijetno je gledati zadovoljne in vesele fante, ki prihajajo tudi oddaleč in se zbirajo okoli droga, katerega smo pred kratkimi dobili! Neko posebno privlačno silo je imel drog za naše Orle. Koj hitro se je začelo zbirati zmiraj več Orlov okoli njega in neizrekljivo veselje in življenje vzrastlo v odseku, zato naj bode onim osebam, ki so veliko darovale v ta namen, izrečena na tem mestu prisrčna zahvala! Posebne hvale pa smo dolžni loškemu Orlom in njih načelniku, kateri so nas z svojim večkratnim obiskom utrdili v naših naklepih.

Tudi Miklavžev večer smo priredili in se nam je prav sijajno obnesel v kljub slabemu vremenu in nagajanju naših nasprotnikov. Dvorana se je zvečer napolnila ljudstva in Miklavž s svojim spremstvom bogato obložen, je nastopil in obdaroval nad 70 otrok. Posebnih povabil tačas nismo rabili, ker so naši nasprotniki s svojimi komedijami sami vse povabili in nam delo olajšali. Nazadnje pa so se morali z sramoto na ukaz orožnikov podati poraženi iz Doma. To nam daje pogum in zavednost, tako da smo sklenili neomajano vztrajati na začetni poti. Naše orožje za nasprotnike je medsebojna bratska ljubezen, vztrajnost, požrtvovalnost, resnica in omika. S tem znamenjem gremo naprej v bodočnost na novo delo, ker vemo, da vstajamo, nje pa je strah. Na zdar!

Otalež.

Dne 28. novembra se je ustanovil pri nas telovadni odsek Orel za vasi Otalež, Jazne, Plužnje in Lazec. Na ustanovitev so prihiteli Orli iz Cerkna (15 v kroju in 3 brez kroja), iz Sp. Idrije pa je prišlo 5 bratov. Govoril je brat Franz Kremžar iz Gorice. Vzbodbujal je mladeniče k vztrajnemu delu in požrtvovalnosti. Za njim so nastopili še drugi in očrtali delo, ki je ima izvrševati Orel. K odseku je pristopilo 25 mladeničev, ki že redno obiskujejo vaje v ponedeljkih in v četrtek. Izvolil se je sledeči odbor: predsednik in obenem tajnik br. Vinko Buda, kurat v Otaležu, podpredsednik br. Jereb Feliks (Otalež), odbornika: br. Bašelj Franc (Jazne) Kofol Andrej (Lazec), blagajnik br. Ludvik Zajc (Plužnje). Za načelnika je bil izvoljen br. Ambrozij Rusijan, za I. podnačelnika br. Rudolf Bogotaj (Jazne) in za II. podnačelnika br. Pavšič Mohor (Plužnje). Vaditelji: br. načelnika in br. podnačelnika, br. Brejc Jakob in br. Ludvik Zajc. Neustrašeno in vztrajno po začrtani poti naprej! Naj vas ne straši ne sovražnikovo zasmehovanje in druge morebitne ovire. V delu je zmaga! Na zdar!

Dobropolje.

Tukajšno telovadno društvo Orel je priredilo v nedeljo dne 5. decembra dobro obiskan mladeniški sestanek. Namen shoda je bil, da bi zopet kaj poštenih mladeničev pristopilo k našemu društvu. V ta namen so govorili: predsednik br. J. Štrukelj, podpredsednik br. A. Orehek, načelnik br. J. Odlasek, br. J. Lenarčič in br. A. Drobnič. In res, precej po shodu se je oglasilo 20 novih članov. Upamo, da tudi drugi slede izgledu svojih tovarišev, kajti tudi pri nas je že čas, da enkrat mine ponočevanje in pi-

jančevanje in da se mladenič mes'o v gostilni pri pretepu in klafanju, zabava pri telovadbi med brati tovariši. Mladeniškega tečaja sta se udeležila 2 člana, občnega zbora pa 4 zastopniki. S telovadbo smo zopet redno pričeli, in sicer tem boljše, ker smo dobili lep nov drog in tudi bradljo smo že naročili. Na zdar!

Cerkno.

Izšlo je zopet nekaj števil „Mladosti“ brez cerkljanskega dopisa. Toda zamujeno je treba nadomestiti. Dne 29. avgusta je priredil naš odsek Orel kegljanje na dobitke, katero se je zaključilo dne 19. septembra z igro „Za križ in svobodo“, ki je v priznanje vsem igralcem-telovadcem izvrstno uspela. Najprvo je brat Mirko Božič iz Idrije pozdravil navzoče občinstvo in potem v lepih navdušenih besedah opisal namen naše organizacije. Za njim so sledili še drugi govorniki, ki so navduševali za našo organizacijo.

Kar se pa tiče telovadbe, se ne moremo dosti hvaliti, ker smo precej izostali. Prvič zato, ker je šel brat načelnik k vojakom; hvala Bogu, po pretečenih dveh mesecih se je zdaj zopet vrnil nazaj. Drugič pa, ker nekaterim našim fantom manjka dobre volje in navdušenja. Upati je, da bo sedaj nekoliko boljše. Telovadili smo do sedaj dvakrat na teden, in sicer: ob sredah in sobotah zvečer (sedaj ob petkih). Dobili smo tudi sedaj težko pričakovani drog iz Prage, tako bomo imeli zopet nekaj več novega orodja, na katerem se bomo urili in si krepili svoje ude. Izletov smo priredili pet na razne kraje. Zadnjega smo priredili dne 28. novembra v Otalež k ustanovitvi ondotnega Orla. V kratkem tudi zopet nastopimo z igro: „Mlinar in njegova hči“, za katero se dobro pripravljamo.

Premnogokrat se sliši vprašanje: zakaj je na novih Orlovih znakih križ? To vprašanje stavijo naši liberalci in Sokoli, katere bode križ bolj kakor trn v peti. Da pa jih ne bo preveč trpinčila ta skrb, jim prav na kratko povemo, da je križ naše orožje, s katerim se mi borujemo in tudi zmagamo. Na zdar!

Borovnica.

Zunaj je padal sneg, ko smo se zbirali 10. decembra v društveni dvorani k „občnemu zboru“ — toda to sneg ni zapadel našega „Orla“, — k novemu življenju je dvignil svoje peroti: Da, novo življenje, cvetočo pomlad, pomenja za naš odsek naš občni zbor. Navdušili smo se zopet za svoje vzore, za svoj križ, ki ga nosimo na svojem znaku, za domovino, nad katero ta križ vlada.

Br. predsednik je v svojem govoru razložil smoter našega društva in predvsem poudarjal, da je glavna vzgoja kremen-značajev, ki bodo enkrat stali na braniku sv. vere in domovine. — Nato je kratko poročal o delovanju odseka. — Telovadbo smo v zadnjem času malo zanemarili, odšel nam je br. načelnik k vojakom; zopet smo začeli pridno telovaditi, ko ga imamo zopet v svoji sredi. — Da imajo naši „Orli“ res idealno srce, so pokazali posebno s tem, da se jih je ta večer 15 zapisalo med popolne abstinente. — 13 za sedaj samo za 2 meseca; led je prebit — in čez dva meseca se bodo gotovo vsi zapisali za zmiraj! Na plan, slovenski Orli! Tukaj nas čaka veliko delo: premagajmo ljudski obzir, pokažimo vsem, da je abstenenca mogoča, — premagajmo s svojim zgledom javno mnenje, rešimo svojo domovino! — Ustanovili smo tudi „Čebelico“, kamor bomo odsedaj nosili svoje vinarje, namesto v gostilno. — Vadili se bomo tudi v tamburanju in petju.

Sklenili smo: 1. Odsek se udeleži v kroju skupnega sv. obhajla ob sklepu sv. misijona. 2. Med naraščaj se sprejemajo samo učenci iz ponavljalne šole in 4. razreda. T lovadijo ob nedeljah po krščanskem nauku; imajo vselej kratko predavanje. 3. Vsakih 14 dni bomo imeli sestanek s predavanjem in prijateljskim razgovorom o dnevnih vprašanjih.

V predstvomstvo se izvolijo: brat dr. A. Prešeren, predsednik; br. Janko Telban tajnik in blagajnik; br. Iv. Mavec, načelnik; br. Jože Suhadolnik, podnačelnik; br. Ivan Kos in br. Ivan Kirn, odbornika. Na zdar!

Št. Vid.

Delo v našem odseku se je zopet močno poživilo, tako da nam največkrat primanjkuje prostih ur v tednu, da bi moglo vse na vrsto priti. Tri dni imamo za telovadbo odločene, enega pa za petje in enega za seje. Sedaj se tudi pripravljamo za dve igri, prva se imenuje „Skriti biser“ in se bo igrala 12. t. m., druga pa je določena za četkom predpusta. Pri zadnji seji smo tudi sklenili, da bomo okupirali pustno nedeljo in torek z igrami, in vesellicami, da bo imeli naši ljudje v tem času pošteno veselje in zabavo.

Pa tudi v telovadnici smo začeli pridno delati. Telovadimo v torkih in petkih, člani po dve uri, povprečen obisk je nad 28 telovadcev. Ob petkih imamo tudi po 20 minut redno predavanje o apologetiki. Ob sobotah ima vadiateljski zbor seje ter se pripravlja sedaj za vzoren nastop, ki bo ob priliki občnega zbora Orla. Občni zbor bo sredi januarja prihodnje leto.

Kaj pa naš naraščaj? Tudi ta pridno dela, vsako nedeljo, ako je le prazna dvorana, ima od ene do dveh seštanek, ki ga vodi br. podpredsednik F. Toml, od treh do petih pa telovadbo. Pripravlja se tudi pridno za nastop, ki ga bo imel ob priliki božičnice za šolsko mladino dne 27. t. m. Ob tej priliki prosimo tudi vse radodarne šentvidske gospe in gospodične, da nam pomagaja s kakimi darovi; darove sprejemajo v Kantmanovi trafiki.

Naši nasprotniki so postali sedaj nekoliko bolj mirni, odkar so na nas zliži vso gnojnico iz svojih ust, in odkar so se izkričali v tistem liberalnem lističu, ki ga imenujejo „Slovenski dom“. Mi pa vsem, ki nas blatijo po liberalnem časopisju na ves glas kličemo: Bog vam daj vendar enkrat pamet! Na zdar!

Kamnagorica.

Gotovo ni še dolgo, odkar smo poročali o delovanju našega telovadnega odseka. Ali vendar se je mnogo izpremenilo od tistega časa. Z žalostjo naznanjamo, da smo izgubili zopet tri redne člane in enega podpornega. Vendar nas navdaja upanje, da se jim bo gotovo še boljše godilo kakor doma, in da niso šli k našim nasprotnikom. Dva vrla mladeniča sta si namreč izvolila samostansko življenje ter se odpovedala svetu; eden je pa dobil službo deželnega dacarja. Žalimo, kakor bratji vsem trem kar največ sreče. Za telovadbo smo dobili lep prostor, da lahko telovadimo vsak čas. Kje in kako, bomo pozneje sporočili. Naraščaj je dobil telovadne srajčke; telovadbo ima dosedaj naraščaj še samo ob nedeljah, večkrat tudi kako predavanje. Sedaj se pripravljamo na lepo igro „Na bellehemskih poljanah.“ Vloge imajo razen enega samo naraščaj, ki se z največjim veseljem pripravlja na svoj prvi nastop na gledališkem odru. Igra se vrši dne 19. t. m., ponavlja se pa nepreklicno 26. t. m. Dobiček je namenjen za telovadno orodje. Dne 8. t. m. smo se udeležili vsi telovadci v krojih skupnega sv. obhajila, kakor tudi naraščaj. Popoldne istega dne smo imeli skupno češčenje pred Najsvetejšim. Tako upamo, da smo počastili Brezmadežno, njo, ki nas varuje. Izgubili smo pa tudi, kakor že omenjeno, enega podpornega člana; neizprosna smrt ga je ugrabila; po jako mučni bolezni je zaspal v Gospodu dne 3. t. m. Bil je zvest pristaš S. L. S. in navdušen za našo mladeniško organizacijo, edini gostilničar, krojač in občinski svetovalec, ki je bil naročen na naš list „Mladost“. Telovadni odsek je poslal 5 svojih članov v kroju, da so ga spremlili na pokopališče, mi pa sočutno kličemo „Na zdar!“ tam v večnosti! Gotovo se veseliš plačila, ker si ljubil poštenost! Na zdar!

Srednjasvas.

Že dolgo se nismo nič oglašili v Mladosti, no saj tudi nismo imeli gradiva, ker je bilo v poletnem času naše notranje društveno delo precej otežkočeno. Nekateri telovadci so šli na tuje na službo, nekateri so imeli delo v planinah itd.

Udeležili smo se javne telovadbe v Kamniku in v Radovljici.

Nekateri nasprotniki so mislili, da Bohinjski Orel ne bode doživel starosti, toda sedaj v dolgih večerih, smo es

začeli živahno gibati. Redni člani telovadimo v četrtek od 8. do pol 10. ure in v nedeljo od 3.—5. ure, naraščaj pa v nedeljo od 1.—2. ure.

Nekaj starih članov je poletna vročina tako ogrela, da so postali mlačni, dobili smo 6 novih in upamo, da se tudi izmed starih članov še kateri dvigne. Trije so vojaki, eden je že prišel domov ter se izrazil, da mu je pri vojakih zelo prav prišlo, kar se je naučil v našem društvu.

Sedaj smo dobili krasen drog iz Prage, na katerim se pridno vadimo. Za Božič se pripravljamo na žaloigro García Morena.

Pri nas imajo ljudje še precej čudne pojme o telovadbi in sploh o društvenem življenju. Nekateri starši celo branijo fantom telovadbo in pošteno zabavo, češ, da to nikjer ne koristi, zato ni čuda, da se od take mladine ne sliši nič dobrega in tudi ni pričakovati nič od njih.

Kljub temu se držimo neustrašeno načel in vzorov Orlovске organizacije. Da nas naši ljudje malo bolj spoznajo, priredimo dne 19. decembra javno predavanje v telovadnici. Govoril bode g. Ivan Podlesnik, mogoče nas posetijo tudi bratje z Jesenic in Boh. Bistrice, da se skupno pogovorimo in navdušimo za bodoče delovanje. Na zdar!

Radoljica.

Že dolgo niste iz Radoljice dobili poročila o našem gibanju; gotovo si je že marsikdo mislil, da smo zaspali in je ravno nasprotno. Mi se prav živahno giblamo, sedaj se pripravljamo za igro „Don Fernando“, katero mislimo vprizoriti pred Božičem. Sedaj smo naročili od tvrdke Vindyš iz Prage bradljo in blazino. Začasno smo prenehali s telovadbo, ker je od zunaj na prostem premraz. Z decembrom bomo zopet začeli redno telovaditi. Oživel je zopet tamburaški zbor, pri kateremu so v večini vsi telovadci in imajo vaje dvakrat na teden. Naprosili smo tudi g. kaplana M. Drolca, da nam bo v zimski sezoni večkrat predaval. Naši nasprotniki „Sokol“ postajajo od dne do dne bolj izobraženi z raznimi psovki, napadojo naše fante z namenom, da bi jih odvrnili od „Orla“, a mi jim povemo, da se v tem jako varajo, kajti „Orel“ se je slabega perja že oskubil, katerega je pobral naš „Sokol“ in z njim odličil svoje perotnice. Pred kratkim so pri nas ne hrabri Sokoli ustanovili nevtralnno društvo „Trta“, ki je namenjeno edino le za pijančevanje. K temu društvu so vabili tudi naše fante, seveda se ni vsedel nobeden naših fantov na ta lim nevtralnosti, sedaj se pa bahajo, da čukov ne marajo. Zakaj? Zato ker nobenega ne bodo dobili. Nasprotno pa priporočamo telovadcu, da se zasnje abstinenci krožek. Toliko za danes, drugič kaj več. Na zdar!

Šmarjeta pri Pliberku.

Prosim blagovolite tudi koroškemu fantu mal kotiček prostora v „Mladosti“. Odkar izhaja „Mladost“, sem jo skrbno prebiral in vestno opazoval gibanje telovadnih odsekov. Le kar čuditi se moram tako velikemu in hitremu napredku, kar iznenadila so me nekatera ustmena poročila, ki sem jih slišal od vaših fantov na zadnjem telovadnem tečaju v Ljubljani. Ker je telovadna organizacija med fanti uspela že tako visoko, naj bi šla še naprej, naj bi vsak telovadni odsek posvetil eno predavanje seznanjenju krajskih fantov s svojimi rodnimi brati na Koroškem! Vsak odsek naj bi k enemu predavanju naročil enega govornika, če mogoče kakšnega lajka, če ne pa tudi duhovnika, kateri bi fantom podal živo temeljito sliko koroškega fanta v verskem in narodnem oziru, tako da bi mladeniči spoznali žalostno stanje svojih bratov tostran Karavank. Tako bi postajalo zanimanje za mejo vedno večje tudi med preprostimi fanti.

Vsi naši nemški nacionalci in ponemčeni Slovenci so strastni nasprotniki vsake krščanske misli, zato pa jaz mislim, da bi bilo jako umestno, če bi tudi vsi krajski telovadci, ki ste naši bratje po veri in narodu, živo spoznali nevarni položaj, v katerem se nahajamo koroški Slovenci. Lepo bi pa tudi bilo, ko bi tisti govornik, ki je prej poročal nam o našem stanju, tudi potem na naših zborovanih nam sporočil, kako daleč ste vi že dospeli ravno v telovadni organizaciji. Morebiti bi bil ravno to živ pripo-

moček, da bi se tudi med nami dvignil Orel in vzbudil med sedanjo versko in narodno mlačnostjo iskro in ogerji velike katoliškonarodne organizacije!

Udeleženec mlad. tečaja v Ljubljani.

Dobrova.

Naš Orel je imel 8. t. m. izredni občni zbor, ker smo vsled odstopa nekaterih odborovih članov morali izvoliti druge. Z občinim zborom smo združili predavanje za člane in prijatelje društva. Predaval nam je g. jurist Kemperle, ki nam je v lepih besedah podal pomen Orla in njegovo delovanje širom naše domovine.

Po predavanju se je prešlo k volitvam odbora. Za podpredsednika smo izvolili br. Pavla Jermana, ker se je prejšnji podpredsednik g. kaplan Kajdič preselil v Mengeš. Za načelnika smo izvolili br. Franca Ovna, ker je prejšnji načelnik Marinko odšel v kmetijsko šolo na Grm. Ker sta tudi br. tajnik in br. blagajnik odstopila, sta prevzela tajništvo br. Anton Klemenc in blagajništvo br. Fr. Seliškar, ki se je ravnokar povrnil med nas od vojakov. Tako imamo zopet cel odbor, ki bo prevzel odsekovo delovanje. Po volitvah se je določila članarina za redne člane Orla in za podpornike. Pristopila sta zopet dva redna člana, tako, da je naše število poskočilo na 24, in pet podpornikov, ki se bodo pa gotovo kmalu pomnožili.

Br. načelnik si je izbral izmed boljših telovadcev vadiateljski zbor, ki sestoji iz sledečih bratov: Fran Oven, načelnik, Matja Krvina, podnačelnik, Alojzij Bizjak, Martin Bizjak, Anton Gosar in Franc Seliškar.

Tako smo zopet uredili društveno delovanje in upamo, da bo letošnja zima za nas kaj plodonosna, dasiravno nas vreme sili, da se moramo vsled pomanjkanja prostorov gibati v jako tesnih mejah. Na zdar!

Žiri.

V nedeljo, dne 28. novembra je imel tukajšnji telovadni odsek svoj letni občni zbor v prostorih novosezidanega društvenega doma. Predsednikom je bil izvoljen dosedanjí častni predsednik brat Perko, ki je na podlagi dveh izbornih člankov zadnje „Zore“ razvil program za bodoče leto, ki naj obstoji v krepki samovzgoji volje in značaja.

Telovaditi se zadnje čase ni moglo veliko, ker nismo imeli prostorov. Tekom enega tedna bo dodelana tudi velika dvorana in tedaj se prične redno društveno življenje in telovadba. Začeli bomo sprejemati tudi ženske članice k izobraževalnemu društvu. Na otvoritveno veselico, ki jo bomo priredili na Silvestrov večer, se skrbno pripravljamo. Dom je vseskozi delo domačih moči in tako praktično urejen, da nam od več strani prihajajo prošnje, naj pošljemo načrt stavbe. Dom bo imel dve dvorani, klet, stalen oder in galerijo. Drugo poletje, ko bo dom tudi zunaj dodelan, ga bomo blagoslovili. To zimo se nam obeta v novih prostorih kaj živahno življenje. Na zdar!

Sv. Andraž.

Naš Orel veselo raste. Šteje 40 članov, 25 rednih telovadcev. Telovadimo dvakrat v tednu, ob sredah in sobotah. Naraščaja imamo 30. Občni zbor smo imeli pred par meseci in izvolili sedem odbornikov. Predsednik je: Jožef Pavlin, načelnik Pavletič Janez, podnačelnik Pavletič Hildegard, vaditelja Lutman Jožef in Paškulin Jožef. Na zdar!

Št. Jur ob Taboru.

Spodbudno je pismo, ki nam ga je poslal brat Č. iz vojašnice. Med drugim piše: Vojaški stan je lep toda težaven. Kdor pride vanj, kakor jaz, šele ve ceni družstvo Orlav. Drugi se morajo veliko in dolgo vaditi, jaz pa med tem stojim v odmoru. Zato pa vsakemu mladeniču toplo priporočam odsek. Saj mu bo v veliko korist, česar zdaj morda še ne sluti ne.

Naši liberalni čuk, ki so nas obrekljivo dolžili, da smo se udeležili krvavega pretepa v Kapli, se zdaj sramujejo samih sebe. Obsojena fanta sta jim javno povedala, da sta liberalca. Ob prvem naskoku na Orla so bili poraženi, ker se je njihovo orožje „laž“ slabo izkazalo.

Naš načelnik je bil tudi na 14 dnevnem tečaju v Ljubljani. Prinesel nam je marsikaj novega. Sedaj telovadimo še z večjo vnamo. Veselimo se tudi droga, ki je že naroden. Na zdar!

Št. Rupert.

Zopet nekoliko o našem delu. Dne 14. nov. imeli smo izredni občni zbor v svrhu dopolnitve odbora. Bili smo namreč skoro 4 mesece brez načelnika, ker nam je uskočil k Sokolom. Izvolili smo br. Fr. Strajnarja načelnikom, br. Fr. Cugelja podnačelnikom in br. Jan. Praznika taj. nam. Po nekaterih poizkušnjah se je pokazalo, da ni izdajalec več v naših vrstah, ampak da hočemo vedno in povsod nastopati za naše svete ideje.

Da umevajo bratje pomen discipline, pokazali so dne 7. dec., ko so pristopili k skupnemu sv. obhajilu. Prišli so polnoštevilno in pokazali javno, da se ne sramujejo križa, ki ga nosijo na prsih. Ko so nas videli ljudje iti v cerkev, povpraševali so se, kaj imajo Orlu zopet danes. Šele v cerkvi so videli, izakega vzroka smo si nadeli uniforme, ko so nas videli pri obhajilni mizi. Bilo je res lepo, ko se je videlo cvet mladine in prejeti Omega, ki je naša moč in naš vzor. Bratje, mladeniči, krepko po začeti poti! Ne iščite veselja v pijači in svetnem uživanju, ampak v Nem, ki nam je pot, resnica in življenje!

Mladeniškega tečaja sta se udeležila načelnik in podnačelnik. Na občnem zboru bili smo zastopani s 5 člani. Videli smo, v koliko smo še nepopolni in odšli s trdnim namenom, da hočemo tudi mi, Dolenjci, biti vredni vrstniki bratov drugod. Če se je Dolenjec dosedaj preziral kot manj vredne, hočemo pa mi Orlu napeti vse moči, da se ne bo več govorilo in pisalo le o značajni Gorenjki in zavedni Notranjski ter o zapuščeni in nezavedni Dolenjski. Da smo v nekaterih stvarih res zapuščeni, je resnica, toda tega danes ne bomo razmotrivali zakaj. Morda drugič.

Telovaditi smo sklenili v nedeljo, torek, in četrtek, toda kaj, ko nam mizar ne naredi oken in vrat k telovadnici in je vreme tako mrzlo.

Tudi nasprotnikov imamo, toda ne bojimo se jih. Tisti ki so največ govorili o čukih, so že spoznali, da pomenja „čuk“ smrt. Preminul je že tukajšnji Sokol vsled pomanjkanja članov. Rojen je bil v poznem poletu in ko so nastopili hladni jesenski dnevi, se je prehladil in sedaj v mrzli zimi žalostno končal. Da, čuk pomenja smrt! Toda Orel je že toliko krepak, da ga tudi kaka burja liberalnih napadov in zabavljic ne omaje, kaj šele uniči.

V kratkem si priredimo tudi pravila po vzgledu idrijskih. Načrt je br. podpredsednik že izgotovil, treba še samo, da pride v presojo in potrditev. Za danes rečemo le še to-le:

Na delo tedaj, ker resnobni so dnovi,

A delo in trud nam nebo blagoslovi.

ker kaj pomagajo lepe besede, ako ni dejanj. In da bodo tudi dejanja, to hočemo.

Na zdar!

Seznamek

vseh knjig, leposlovnih, ljudskih povesti, romanov, zgodovinskih, nabožnih, molitvenikov, pesmi, muzikalij, ljudskih iger, znanstvenih itd., katere so dozdej izšle v domači zalozi „Katoliške bukvarne v Ljubljani“, smo priložili današnji številki. Seznamek teh knjig je za naše ljudstvo ter za naša društva in knjižnice nujno potreben in zato vreden, da se ohrani, kajti šele po njem bo mogoče seznaniti se z mnogimi koristnimi in lepimi knjigami, ki so sicer neznane in pozabljene. Na podlagi tega seznama bo marsikomu mogoče si nabaviti potrebnih knjig, društvom pa knjižnice, ki so tako velikega ljudskoizobraževalnega pomena. V tem seznamu so seveda le priporočljive knjige naših najboljših pisateljev in marsikatera je pravi zaklad našega slovstva. Veliko bo pripomogel za svoj in drugih dušni napredek, kdor bo seznam shranil, ga razširjal in se ga posluževal. Če kdo želi več izvodov tega seznama, da ga razdeli med znanke, društevneke, šolarje, župljane itd., naj se obrne do „Katoliške bukvarne v Ljubljani“, ki mu pošlje brezplačno kolikor izvodov želi.

Katoliška Bukvarna

== v Ljubljani ==

priporoča

popolno založo slovenskih knjig, muzikalij itd.

in dopošlje popoln

imenik knjig in muzikalij vsakemu na zahtevo brezplačno in poštne prosto.

Za **društveno porabo** omenjamo še posebej:

Blagajniška, tajniška in knjižničarjeva knjiga vsaka vezana po	K 8:50
Pravila za katol. slovenska izobraževalna in podobna društva, ki mesečno pobirajo prispevek svojih članov lega	> 9:—
Glavna knjiga za »Čebelice« vezana	> 4:90
Blagajnikova knjiga za »Čebelice«	> 8:—
Hranilna knjižica za »Čebelice« 100 izvodov	> 1:60
Mesečni zaključek za »Čebelice« lega	> 1:80
Statistika za telovadne odseke vsaka knjižica	> 3:—
Stroj A., društveni govornik I. zvezek	> 3:20
Podlesnik I., Knjigovodstvo I. del. Knjigovodstvo za društva, »Čebelice«, mladenci in gospodarje vezano	> 6:90
Podlesnik I., Knjigovodstvo II. del vez.	

Zahtevajte natančne imenike.

Na vseh razstavah najvišje odlikovana tvrdka!

je uredila celotno več 100 telovadnic.

Edina češka tovarna za vzorno telovadno orodje, na !! stroje in benzinmotor. !!

Br. Vindyš & spol. na Smihovem

:: (Praga). ::

Priporoča se sl. **telovadnim odsekom** in **šolam** za popolno in vzorno urejevanje telovadnic, kakor tudi za **izdelbo močnega in elegantnega telovadskega orodja** po priznanem sistemu. Uredi **domače telovadnice**, izdeluje orodje za **športne igre**, različne novosti, **bradlje, konje, kože** in drugo težje premično telovadsko orodje s **patentiranimi originalnimi napravami** za lahko in hitro premikanje in **prenašanje** orodja, **patentirane lestvice** z železno konstrukcijo, prirejeno za pomikanje z varnim patentiranim **ustavljenjem** v poljubni višini in legi.

Poprave in prenašanja se hitro in po ceni izvršijo. Sploh so **cene zmerne**.

Plačilne pogodbe po dogovoru. Ceniki in proračuni brezplačno in franko.

Priporoča se manufakturna trgovina

Janko Češnik

(pri Češniku)

Ling. ul. Ljubljana Strit. ul.

Velika zaloga raznovrstnega črnega, kakor modnega blaga za moške obleke, površnike, zimske sukne itd.

Postrežba strogo poštena. — Gene najnižje.

Manufakturna trgovina Fr. Regorschek

Stritarjeve ulice št. 3.

Ustanovljeno 1867.

Ima v zalogi blago za telovadne srajce in žnore za surke; priporoča tudi slavnemu občinstvu svojo veliko zalogo sukna, platna in manufakturnega blaga. !!

Trgovina

IVAN PODLESNIK ml.

Stari trg 10. -- LJUBLJANA -- Stari trg 10.

ima v zalogi sledeče telovadske potrebščine

čepice s peresi, telovadne

hlače, srajce in čevlje, - - -

pasove za uniforme, znake.

Priporoča tudi svojo bogato

zalogo klobukov in čevljev.

Svoji k svojim!

telovadbe v večjem obsegu so bile dalje: v Vipavi, v Komendi, v Šmartnem pod Šmarno goro, v Črnem vrhu nad Idrijo, v Mirnu pri Gorici, na Viču pri Ljubljani, v Šmartnem pri Litiji in v v Radovljici, ki je bila združena z Zvezinim božjepotnim izletom na Brezje.

Dalje so bile javne telovadbe dve na Jese-nicah, v Podgori, v Idriji, v Vipavi dve, na Gočah, na Rupih (Miren), na Krki, na Ježici, v Radomljah (Kamnik), v Št. Ferjanu pri Gorici, v Sori, v Črnem vrhu nad Idrijo, Štandražu, v Črnomlju, v Biljah, v Košani, pri Sv. Ivanu pri Trstu, v Preski, v Borovnici, pri D. M. v Polju, v Podzemlju, v Ljubljani in v Št. Juriju pri Kranju.

Zanimivo je število, katero sem približno povzel iz odsekovih poročil, koliko telovadcev je nastopilo pri javnih telovadbah v preteklem letu, namreč 950 telovadcev.

Odseki so napravljali pridno izlete, od katerih naj omenim: radovljškega odseka na Brezje, jeseniško-radovljškega v Ljubno in Podbrezje, šentviškega na Šmarno goro, krškega in ambruskega v Zagradec, šmartno-litijskega na Prežganje, dobrepolskega k Sv. Antonu.

Omeniti mi je še slavnost blagoslovljenja zastave Orla v Žireh.

Tehničnih revizij je bilo 24, ki pa so že bile navedene v „Mladosti“.

Tudi v preteklem poslovnem letu je pošiljala Zveza svoje vaditelje k odsekom; vendar je bilo vsled naraščajočih odsekov premalo moči, da bi mogle velikemu nastalemu delu zadostiti. Zato je priredila Zveza že spomladi mladeniški entedenski tečaj, ki je že pokazal svoje sadove. Istotako zaključujemo danes drugi letošnji mladeniški tečaj, ki se je vršil skozi preteklih 14 dni in je bil razdeljen v dva oddelka. Upajmo, da bo tudi ta obrodil mnogo lepega in dobrega v korist in prospeh lepe naše organizacije. Na zdar!

K temu poročilu predlaga br. Podlesnik, da naj vpelje zvezni vaditeljski zbor pole, katere naj vsak mesec razpošlje odsekom. Na teh polah naj odseki poročajo na kratko za vsak mesec posebej o organizatoričnem in tehničnem delu v odsekih sprejeto. Pripomnimo, da je vzorec take vprašalne pole že objavljen v „Društvenem koledarču“ za l. 1909.

Javne prireditve v letu 1910.

Načelnik je predlagal sledeče:

Na zadnjem občnem zboru „Zveze telovadnih odsekov“ se je sklenilo, da se javni nastopi v letu 1909. kar moč omeje. Tega sklepa pa se naši odseki v preteklem poslovnem letu niso držali, kar je napravilo Z. T. O. mnogo dela in neprilik. Vsak odsek skoraj je hotel imeti javno telovadbo, katera naj bi bila zastopana od vseh drugih odsekov. To pa je bilo nemogoče. Kjer pa se je to zgodilo, bilo je združeno z velikimi težkočami in stroški od strani udeležencev.

Da se takim težkočam v bodoče izognemo, predlagam bratskemu zboru sledeče:

Vseh večjih prireditev v prihodnjem letu 1910. naj bi bilo pet in sicer:

ena na Gorenjskem, ena na Dolenjskem, ena na Notranjskem, dalje ena na Goriškem in ena na Štajerskem. Kjer bi se vršila Zvezina prireditve, tamkaj se potem druga večja ne vrši.

Poleg teh večjih prireditev naj bi bila še ena prireditve na Koroškem, n. pr. v Rožu in ena v tržaški okolici, tako n. pr. pri Sv. Ivanu pri Trstu.

Posamezni odseki, oziroma okrožja lahko napravljajo in prirejajo tekom leta javne telovadbe in izlete, vendar naj jih v toliko omeje, da k istim vabijo le njim najbližnje odseke, katerih člani ne bodo imeli s tem preveč stroškov.

Temu poročilu je sledila jako živahna, daljša debata. Br. A. Jeločnik je predlagal, da naj Zvezina prireditve prihodnje leto odpada. Predlog je bil izročen v rešitev predsedstvu. Drugače so bili sprejeti vsi predlogi poročevalca z določili: 1. vsaka večja prireditve mora biti naznanjena predsedstvu najmanj en mesec prej, 2. naznaniti se morajo tudi vsi oni odseki, katere se namerava k prireditvi vabiti, 3. prireditve, ki so združene z javnimi nastopi, naj se ne prične pred 15. majem pr. l. Izvožeti so večji mladeniški tečaji, za katere je ravno zimska sezona najbolj pripravna.

Poročilo blagajnika.

Blagajnik br. V. Zabret je poročal, da je imela Zveza v preteklem poslovnem letu dohodkov 1304 K 72 vin., stroškov 1400 K 10 vin., primanjkljaj znaša torej 95 K 38 vin. in je všteta med dolgove, ki znašajo 235 K 43 vin., terjatve pa 226 K 20 vin., tako da znaša pravi primanjkljaj le 9 K 23 vin.

Po tem poročilu je bil sprejet predlog, ki se glasi: poslovna doba za Z. O. traja od občnega zbora do občnega zbora. Za ta čas se računa tudi članarina. Samo oni odseki, ki se ustanove največ 2 meseca pred občnim zborom, plačajo članarino ob ustanovitvi že za prihodnje poslovno leto. Od odsekov se strogo zahteva, da redno vodijo svoje blagajne, da redno pobirajo od članov članarino in da jo tudi redno zvezi plačujejo.

Sprememba poslovnika.

Poslovnik se je spremenil v toliko, da 1. ni potreba na občni zbor zveza odsekom poslati kot doslej štirih zastopnikov, temveč zado-stujeta samo dva t. j. predsednik in načelnik ozir. njihova namestnika. 2. V predsedstvo se volita poleg dveh še dva podpredsednika in postanejo tudi vsi okrožni predsedniki člani pred-sedstva. V vaditeljski zbor se volita poleg dveh podnačelnikov še dva in postanejo vsi okrožni načelniki člani vaditeljskega zbora.

Volitve.

Predsedstvo: Dr. L. Pogačnik, pred-sednik, J. Podlesnik, L. Turšič, dr. Verstovšek, J. Kremžar, podpredsedniki. Pavlin S., tajnik. Hočevnar J., tajnika namestnik. Zajc A., blagajnik. J. Jovan. blagajnika namestnik. V predsedstvo spadajo tudi vsi okrožni predsedniki.

Odbor: Gori navedeno predsedstvo in vsi predsedniki odsekov.

Vaditeljski zbor: V. Jeločnik, načelnik. Jeršinovec, Puhar, Šiška, Medvešček, podnačelniki. Kržan P., Jeločnik A., zapisnikarja. V vaditeljski zbor spadajo tudi vsi okrožni načelniki.

Nadzorniki: Šinkovec A., Pušnik J., Krišche J.

12. decembra nedelja našega časopisja!

Br. Podlesnik predlaga: Kakor smo lansko leto imeli svojo „fantovsko nedeljo“, na katero so naši mladeniči šli od hiše do hiše in nabirali naročnikov za našo „Mladost“, tako naj bo zopet letos nedelja dne 12. decembra tisti dan, ko naj gredo naši mladeniči zopet od hiše do hiše in naj agitirajo za naše časopisje.

Predlog je bil sprejet z velikim navdušenjem.

Knezoškofu dr. Ant. Bon. Jegliču.

Na predlog br. Podlesnika in po njegovem kratkem utemeljevanju je bila z velikanskim navdušenjem sprejeta in odposlana sledeča resolucija:

„Zastopniki telovadnih odsekov Orlov, zbrani na letnem občnem zboru, porabljajo to priliko, da morejo dati duška svoji ogorčenosti nad postopanjem nasprotnikov svete vere in cerkve nasproti Vaši osebi, presvitli gospod knez in škof. Obenem pa si dovoljujejo izraziti Vaši Presvitlosti iskreno zahvalo za vso veliko ljubezen, s katero ste vedno zasledovali delovanje organizacije Orlov ter Vas zagotoviti neomajane zvestobe in udanosti tisočev mladeničev, ki se zbirajo v naših vrstah.“ — V Ljubljani, dne 21. novembra 1909. — Za zvezo „Orlov“: Dr. L. Počučnik, t. č. predsednik.

Javna telovadba.

Po občnem zboru se je ob 6. uri popoldne vršila v veliki dvorani „Uniona“ izvrstno obiskana javna telovadba, pri kateri so udeleženci poučnega tečaja, skoro sami kmečki fantje, pokazali, kaj znajo, pokazali so, da rdeča srjaca, ki jim krije mlada srca, res pomenja ogenj, veselje do dela, življenja. Omenimo, da se je javne telovadbe udeležilo odlično občinstvo, na čelu prev. višeni gosp. knezoškof, ki je telovadbo spremljalo z vidnim zanimanjem in Orle obsipalo z navdušeno pohvalo. O telovadbi sami je prinesel „Slovenec“ sledečo oceno:

Ob 6. uri se je pričela javna telovadba Orlov v veliki dvorani „Uniona“, katera je nad vse pričakovanje krasno uspela. Godba zaigra in v dvorano prikorakajo v štiristopni četi telovadci, sedemdeset po številu, katerim se je iz obraza in lepo razvitega telesa bralo, da so krepkega zdravega telesa kakor tudi duha.

Po kratkem korakanju se razvrste v razmaknjen štiristopni steber in nato so se pričele izvajati proste vaje.

V resnici čuditi se moramo temu sijajnemu uspehu, zlasti ako upoštevamo, da telovadci niso bili člani enega odseka, ampak so prišli od raznih odsekov. Prišli so k tečaju, da se tu telesno in duševno še bolj izurijo, okrepe.

Čuditi se moramo tolikemu uspehu, ako v drugi vrsti upoštevamo, da je trajal ta tečaj za te telovadce samo en teden in šele en teden pred prireditvijo so se napravile jako lepe, elegantne in dokaj težke proste vaje, katerih so se telovadci v enem tednu toliko naučili, da so jih delali pred očmi strokovnjaka z največjo sigurnostjo in eleganco, za kar vrlim telovadcem vsa čast. Čast in hvala pa tudi vrlemu našemu načelniku Vojtjehu Jeločniku za neumorno vežbanje, kajti edino le po njegovi zaslugi se je doseglo toliko uspehov.

Proste vaje so končane, telovadci se postavijo v dveh vrstah ob dvorani. Začuje se glas trombe, in pritečejo dečki, noseči v vsaki roki po en praporc z slovensko trobojnico in nisi mogli naštetih do tri, že so stali vsi v lepi ravni vrsti. Pod vodstvom br. Kržana so izvajali vaje s praporc, ki niso bile težke in komplicirane sestavljene, vendar jako ljubke in čedne, jako dobro.

Po končanih vajah so napravili dečki dve lepi skupini na konju. Naraščaj odkoraka in prične se orodna telovadba. Tudi tu smo imeli priliko opazovati gibčnost in izurjenost telovadcev na orodjih, kakor na konju, bradlji, drogu, pri skoku čez kozo itd.

Po tej orodni telovadbi je nastopila vzorna vrsta desetih telovadcev in izvajala posebne, nalašč v to sestavljene vaje, ki so jako komplicirane in težke, zlasti četrta, a poleg tega krasne. Izvajale so se neprecenljivo fino. Nato je nastopila ista vrsta na drogu in bradlji. Tako težkih vaj pač še nismo videli pri naših prireditvah izvajati. Izvajale so se s pravo eleganco razne vaje n. pr. na drogu: sklopka salonska, spodnja, prevlaka, veletoci naprej, nazaj veletoci s preprijemom, toč v opori, naprej, tezipor, praporni naupor itd. Na bradlji so se posebno odlikovale sledeče vaje: stoja iz vsklopke, stoja iz vspore zadaj, prenos stoje z dveh na eno bradljeno in skrčka ali raznožka, preval naprej, nazaj, itd.

Nato je nastopilo 24 s sabljami oboroženih telovadcev, ki so se po kratkem korakanju uvrstili v dva kroga in pričeli izvajati takozvano moreško, ki je bila najlepša točka na vsporedu. Občinstvo je z burnim aplavzom izražalo priznanje, med tem, ko so udarjali s sabljo na sabljo ob zvokih godbe. Po kratkem rajalnem pohodu so v zastopih zapustili telovadci telovadišče, katere je spremljalo gromovito odobravanje občinstva.

Ta lepa javna telovadba je pokazala, da ne dela naša organizacija samo na organizatoričnem, temveč zelo uspešno tudi na tehničnem polju. Zasluga gre za to posebno bratu načelniku V. Jeločniku, njegovemu bratu Aleksandru in pa bratu P. Kržanu. Tudi drugi člani vaditeljskega zbora so vsak na svojem mestu. Čast jim!

Komerz.

Zvečer je bil v veliki dvorani komerz, pri katerem smo občudovali žive kipe ljubljanskih Orlov, pri katerem je kakor pri telovadbi svirala rudarska godba iz Zagorja ter je nastopal šte-

vilni zbor „Ljubljane“ pod vodstvom vztrajnega svojega pevovodje g. Antona Svetka. Posebno se je odlikoval kvartet „Ljubljane“, ki poje tako odlično, da doseže prvenstvo med slovenskimi kvarteti. Predsedoval je komerzu predsednik dr. Lovro Pogačnik, ki je pozdravljal imenoma navzoče odličnjake ter se zahvaljeval vsem gospodom, ki so predavali Orlom pri poučnem tečaju.

Zatem je vstal ljubljene slovenske mladine dr. Krek in govoril.

Dr. Krek slovenski mladini.

Povdarjal je, da se mora vsak pristaš S. L. S. zavedati, da je prva naša garda naša mladina. Naši starejši s vsemi svojimi zaslugami ne pomenijo toliko kot ta četa, ki nam bo izvojevala veselejše bodočnost. Ta četa ima krepko voljo in ta volja se bo izkazala tudi v težkih časih, katerim se bližamo. Bataljoni našega naroda bodo nekoč morda tudi primorani, da nastopijo za svoje pravice, za našo staro pravdo! Na čelu teh bataljonov pa bodo stali naši fantje! Morebiti bodo prišli časi, ko ne bo zadoščalo nastopiti samo z volivnim listkom v roki pri volitvah, ampak ko bo naš narod v resnici moral pokazati, da se tudi na drug način zna boriti za avstrijsko in krščansko misel, s katero stoji in pade slovenski narod. (Burno pritrdjevanje.) Celi narod bo stopil tedaj na plan in takrat bodo tudi zažvenketale sablje, a ob drugi godbi kot danes! Korajžni naši fantje, ki so pokazali nasprotnikom, da se ne dajo sramotiti, bodo pripravljeni dati tudi kapljice krvi za pravdo naroda. Manj je kapljica krvi in lažje se to pretrpi, kot pa pustiti se blatiti od nasprotnika, kakor mirno gledati, kako nasprotniki z gnojnico polivajo naše ideale in sramote naše fante in njihove rodbine! To hujšo vojsko so naši fantje že vzdržali, izkazali so se že v njej — ne bojim se torej fantje za Vas, da tedaj, kadar nas pozove trombe glas, pokažete kaj ste: kranjski fantje, kot jih je Bog ustvaril! (Viharno odobravanje.) Vtis teh besedi je bil nepopisen. Vse se je dvignilo v svetem navdušenju, ploskalo in klicalo „Hočemo!“ Na oder pa je stopil odlični kvartet „Ljubljane“ in pretresljivo, ginljivo zapel: „Oj ti moj dom!...“

Tako se je končal zopet eden lepih dni v dolgi vrsti letošnjih mladinskih prireditev.

Tako se je končal naš dan, ki nam je naložil novega dela in nas tudi nekoliko bolj približal našim vzorom. Na zdar!

Knezoškoj Orlom.

Prevzvišeni knezoškoj je poslal predsedniku Zveze sledeče pismo:

Blagorodni gospod!

Akoravno sem se za razne vdanostne izjave že po naših časnikih javno zahvalil, me vendar srce naganja, da se našim „Orlom“ še posebej zahvalim.

Tudi v tej presrečni vdanostni izjavi ob času silno strastnih napadov na me in na sveto cerkev se je pokazal duh naših „Orlov“, kako

je bister, odločen in neustrašljiv, se je pokazalo, da so in bodo „Orli“ vedno pripravljeni v obrambo pravice in resnice zoper katerekoli nasprotnike.

Naj naše „Orle“ in njihove načelnike blagoslovi vsemogočni Bog, da ostanejo zvesti in stanoviti v stremljenju za krščanskimi ideali na začrtani poti!

Prosim, da o priložnosti to mojo zahvalo „Orlom“ sporočite.

S posebnim spoštovanjem

udani

† Anton Bonaventura

škof.

Orli za „Slovenca“.

„Slovenec“ je osrednje glasilo Vseslovenske Ljudske Stranke. Iz njega vsak dan izveste dogodke, ki so v najbližji zvezi v usodo naše domovine. Zato na delo v dneh pred novim letom, da „Slovenca“ razširimo povsod! To naj bo naš odgovor na umazane zelene brošure liberalcev in na divjanje nasprotnikov proti našemu narodu.

Vsak Orel bodi agitator za razširjanje „Slovenca“. Napravite v vsakem kraju razgovor o tem, kdo še nima „Slovenca“ in kdo bi ga lahko imel, posebno naši župani, naši občinski svetovalci, trgovci, morajo imeti „Slovenca“. V vsako slovensko vas po več „Slovencev“, da je povsod naše ljudstvo hitro informirano o vseh dogodkih! V vsako gostilno „Slovenca“! Nagovarjajte vse svoje prijatelje in znance neizprosno, da se naroče na „Slovenca“, kajti strankarska zavednost je šele ondi prava, kjer je združena s požrtvovalnostjo. Kjer eden ne zmore naj se jih naroči več skupaj na „Slovenca“! Letni izdatki za posameznika so potem prav neznatni, koristi pa velike.

Naberite povsod nove naročnike na „Slovenca“, da se ne zakasni pravočasna pošiljatev ob novem letu.

Orli, kosajte se med seboj pri delu za napredek našega prvega dnevnika „Slovenca“, da ga razširimo tako, kakor zahteva to čast našega naroda in čast naše stranke! Vsi na agitačno delo!

Za celo leto naprej K 26

pol „ „ „ 13

četrt „ „ „ 6 50 vin.

In potem še nekaj. Orli! Vsako novico, ki se dogodi v Vašem kraju ali v okolici, hitro na dopisnici sporočite „Slovencu“ v Ljubljano. Tudi tako boste mnogo koristili dobri stvari in razširjanju našega „Slovenca“, in naj z našo pomočjo postane velik, tako velik, da bo strah vsem nasprotnikom ljudstva!

Dragi bratje!

Vedno nam doni od obmejnih krajev klic na pomoč. Klic rodni bratov, ki se bore za svoj in naš obstanek, klic na pomoč tistih, ki pogumno odbijajo napade naših narodnih nasprotnikov. In da ne omagajo v tem boju, treba jim priti na pomoč. Tudi naša sveta dolžnost je pomagati braniteljem domovine in njenih svetinj. Novo leto se bliža. Ob tem času si prizadeva vsak, razveseliti svoje brate in prijatelje s kakšnim darom, hoteč tako pokazati jim svojo udanost in ljubezen. In tako tudi mi bratje! Naj vsak izmed nas daruje koncem leta kako majhno svotico, recimo 50 vinarjev, katero vsak lahko premore (seveda premožnejši lahko daruje več), pobral pa naj bi te darove v vsakem odseku blagajnik, ki naj bi jih potem poslal narodnoobrambnemu odseku v Ljubljano. Pravijo, da nas je nad dva tisoč (s podpornimi člani vred) tudi stat stika nam dokazuje to in če daruje vsak omenjeno svotico, nabralo se bode tisoč kron, ki naj bi bile kot novoletno darilo bratov Orlov obmejnim Slovincem. Hitimo, zakaj leto se bliža! Na zdar!

Okrožja.

Kamnik.

Seja se je vršila 14. novembra v Kamniku. Novoustanovljeni odsek v Mekinjah se sprejme v okrožje. Namesto okrožnega podnačelnika br. Iv. Rodeta, ki je odšel v „Zadružno šolo“, se izvoli podnačelnikom br. H. Kladnik, načelnik v Kamniku. Mesto okrožnega blagajnika vel. br. Janko Jovana, ki je odšel na novo službo v Ljubljano, se izvoli blagajnikom br. N. Loboda, načelnik v Mekinjah.

Idrija.

Seja se je vršila dne 14. novembra v Idriji. Razpravlja se o še ne definitivno rešeni zadevi glede odsekovih podpornih članov. Vzame se naznanje naznanilo okrožnega tajnika, da so se sklepu zadnje okrožne seje glede skupnega sv. obhajila odzvali že vsi odseki razun enega ter naznanili čas skupnega sv. obhajila.

Vrhnika-Logatec.

Seja se je vršila dne 28. novembra 1909 v Borovnici. Vzamejo se na znanje poročila delovanja posameznih v okrožje spadajočih odsekov. Sprejme se predlog, da naj vsak odsek izdela od vsake seje, obč. zbora in prireditve pismeno poročilo, katero naj pošlje predsedstvu okrožja. Dalje se sprejme predlog, da naj vsak odsek o svojih prireditvah že vnaprej poroča predsedstvu okrožja, o večjih prireditvah pa naj se sklepa pri okrožnih sejah. Vzamejo se na znanje poročila voditeljev naraščaja pri posameznih odsekih. Sprejme se vzorni poslovnik za naraščaj po vzorcu idrijskega okrožja. Poslovnik naj se pri naraščajski telovadbi razlaga članom naraščaja. Sprejme se predlog, da naj bo vsaka okrožna seja združena s predavanjem. Glede plesa se sklone, da se člane kolikor mogoče odvraca od plesa. Dalje se sprejme predlog, da naj vsak odsek določi svoje agitatorje za časopise. Za vrhniško-logaško okrožje naj se priredita dva mladeniška tečaja, in sicer eden v Logatcu, drugi na Vrhniki. Dalje se naroči odsekom, da naj pridno agitirajo za „Knjižnico krščanske prosvete.“

Odseki.

Sv. Križ pri Kostanjevici.

Veseloigra „Čevljar“, ki smo jo priredili dne 21. novembra t. l., je izvrstno izpadla. Orli-diletantje so častno izvršili svojo nalogo! Igrali smo v občinski pisarni stare šole, ki za manjše predstave zadostuje. Na splošno željo igro še enkrat ponavljamo na Sv. Štefana dan. Za Novo leto imamo že tudi naučeno novo: „Krčmar pri zvitem rogu“; takrat nastopi tudi Orlov moški zbor, ki je že parkrat v cerkvi pokazal, kaj zna. S posebnim veseljem poudarjamo pevski zbor g. organist Fuks, za kar mu naj bo izrečena zahvala!

Brezmaložni v čast smo se udeležili vsi Orli v sredo skupnega sv. obhajila.

Pri zadnji seji smo sklenili, naj se za fante izpod „Bušeškega zvona“ osnuje telovadni pododsek in to iz vzroka, ker je Sv. Križ oddaljen. Pododsek je imel že vajo v gostoljubni hiši Pavlovičev. Seveda je pododsek podrejen maternemu odseku v Sv. Križu.

Za naraščaj smo z malo spremembami sprejeli poslovnik idrijskega okrožja.

Naši „skolci“ — tako jih sedaj nekateri imenujejo, menda zato, ker se posebno na kole razumejo — so precej mirnejši postali. Ne upajo se več!

Spočetka so mislili, da bodo s tožbami Orla uničili — in res: prva sodba je vsaj deloma ugodno zanje izpadla. V svesti si zopetne zmage so tožili potem našega načelnika, češ da je nekje streljal; na vsak način so ga hoteli uničiti: trikrat je moral k obravnavi, pa obrekovalci in lažnivci vseeno niso zmagali, načelnik je bil popolnoma oproščen. In tretje dejanje v tej igri je, da so sami pali v „zos“: radi motenja nočnega miru so bili obsojeni po 24 ur zapora. Dva sta srečno ubežala, eden v Ameriko, drugi na „en daljši izprehod“. Kaj ne: Kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade! Aii se ne bere prijetno ta povest?

Mladeniškega tečaja se je udeležilo pet Orlov: trije prvi teden, dva drugi. Znanja in navdušenja so prinesli obilo domov: da bi se le prehitro ne ohladilo!

Živahnjejši smo postali, odkar obstoji v Cerkljah telovadni odsek. Tem novim sosodnim bratom veljaj naš krepak Na zdar!

Idrija.

Telovadba pri nas dobro uspeva. Odkar sta prišla br. načelnik in podnačelnik od mladeniškega tečaja iz Ljubljane se vsi br. telovadci zelo zanimajo za nove proste vaje. Vsak se trudi, da se kolikor mogoče hitro nauči vajo za vajo. Zadnji čas so se posebno nekateri telovadci, kateri prej niso imali veselja do orodne telovadbe, oprijeli iste ter dosegli povoljne uspehe. Tisti telovadci, ki še govoričite, ne morem, ne znam, nisem'zato itd. — le poskušajte od začetka vsako lažjo vajo, kakor predtelovadec pokaže. Pozneje, ko predtelovadec izprevidi, da ste zreli za težje vaje, vam bo na vsak način težje vaje pokazal in tem potom pridete do iste stopinje izurjenosti, katero sedaj občudujete in katera se vam zdi nedosegljiva. Da bi koj od začetka delali težje vaje, kakor sklopke, naupore, itd. to je popolnoma nemogoče. Br. vaditelji naj pa gledajo tudi nato, da nižjim vrstam ne predtelovadijo težkih vaj, ampak od začetka čisto lahke, da se vsakemu telovadcu vsaj nekoliko posreči vaja in s tem zadobi veselje do orodne telovadbe.

Udeležba pri telovadbi znaša povprečno 20 telovadcev na uro. Telovadbo imamo redno v torek in četrtek od 8—10. ure zvečer člani, v četrtek in soboto zvečer od 6—8 dljaki, od 8—10. vaditelji. Sedaj smo si naročili tudi konja, katerega upamo, da dobimo tekom tega meseca.

Predavanja gojimo skrbno. Vsaki petek se zbere precejšnje število telovadcev k predavanju. Zadnji čas je predaval č. katehet Osvald o denarju, o njegovih dobrih in posebno o njegovih slabih lastnostih. Predaval je dvakrat, obakrat velezanimivo. Gospodu predavatelju lepa hvala za poučljivo predavanje.

Večkrat je bilo slišati od strani br. telovadcev kakor od strani podpornih članov posebno članic, da je ranjki br. Svetličič, predsednik idrijskega Orla vreden boljšega spomenika nego je sedanj, ter naj bi mu odsek postavil lepši spomenik. Toda odseku v sedanjih denarnih razmerah ni mogoče žrtvovati znesek, ki bi zadostoval za spomenik. Staršev se ne sme nadlegovati, ker so sedanjí spomenik postavili s trdo prislužnim denarjem. V teh okoliščinah, da se je pomoglo rajnemu do lepšega spomenika, ki bi odgovarjal njegovim zaslugam, je odbor sklenil postaviti prošnjo do cenjenih podpornih članov kakor tudi do telovadcev, naj bi gmotno prispevali za nabavo Spomenika rajnemu. Nabiralna pola je bila koj pripravljena in koliko je naš neumorno delavni sluga dosedaj nabral označimo v naslednjem: brat Mihael Zevnik 3 K; č. g. Mihael Arko 5 K; g. Fany Arko 1 K; g. Josip Zazula 1 K; g. Ivan Tušar 1 K; č. g. Josip Alič 2 K; g. Marija Božič 1 K; g. Klemen Penko 2 K; g. August Jereb 1 K; g. Josip Kumer 1 K; br. Valentin Jereb 1 K; br. Tomaž Jereb 1 K; br. Fran Hrovat 1 K; br. Ivan Majnik 1 K; g. Fany Niglauc 40 v; g. Franc Lojk 1 K; g. Franc Hav Goli 10 K; br. Ludovik Goli 5 K; g. Marija Rak 1 K; g. Marija Božič 1 K; g. Marija Kuštrin 20 v; g. Terezija Kanduč 1 K; br. Valentin Kanduč 60 v; br. Valentin Majnik 1 K; g. August Vadmou 1 K; g. August Šabec 1 K; g. Ivana Ferjantič 1 K; g. Josip Novak 1 K; br. Anton Novak 1 K.

